

Какие изменения цены товара учитываются при регистрации?

Отслеживаются только ценовые изменения на товар. Не учитываются отклонения в ценах за счет изменения качества товара, количества, ассортиментных сдвигов и других «неценовых» факторов. В сравниваемые периоды регистрации цен товар (услуга) должны быть:

- одного и того же качества;
- реализовываться при одинаковых условиях продажи и оплаты;
- иметь равнозначные единицы количества.

Для этого специалисты по сбору цен составляют подробные характеристики отобранных товаров (услуг), содержащие их наименования, описание всех качественных и технических атрибутов. Это дает возможность идентифицировать наблюдаемые товары (услуги) в последовательные периоды в одном и том же торговом объекте.

Учитываются ли в ИПЦ скидки и распродажи на товар?

Обязательным условием при регистрации цен является неизменность качества товара. Скидки и распродажи в отношении товаров несвежих, потерявших товарный вид, морально устаревших, поврежденных или дефектных, продаваемых по ценам ликвидационной распродажи в ИПЦ не учитываются.

Какие различия между процентом и вкладом?

Процент показывает изменение цены на какой-либо товар за определенный период, а вклад – это величина влияния этого процентного изменения на общее значение ИПЦ.

Вклад зависит от величины изменения цены на товар (услугу) и его веса. Чем больше вес товара и изменение цены на него, тем существеннее он оказывает свое влияние на индекс.

Существуют ли какие-либо установленные периоды, за которые рассчитывается ИПЦ?

Да, ИПЦ рассчитывается ежемесячно. Определяется индекс:

- текущего месяца по сравнению с предыдущим месяцем, с декабрем предыдущего года, с соответствующим месяцем предыдущего года, с базовым периодом - декабрем 2015 года;
- текущего периода по сравнению с соответствующим периодом предыдущего года;
- текущего квартала по сравнению с предыдущим кварталом и соответствующим кварталом предыдущего года.

Что такое базисный период для ИПЦ?

Это период, для которого значение индекса устанавливается равным 100%. Базисным периодом индекса часто является год, но им также может быть месяц или иной период.

Базисный год обновляется один раз в пять лет. В настоящее время базисным годом для ИПЦ является 2015 год.

Например, индекс цен за май 2020 года к декабрю 2015 года равен 133,7%. Это означает, что базисный период в этом случае декабрь 2015 года (декабрь 2015 года=100%).

Рассчитываются ли в Казахстане ИПЦ для различных групп населения?

В Казахстане в настоящее время в дополнение к основному ИПЦ рассчитываются индексы потребительских цен для групп населения с наименьшими и наибольшими денежными доходами. Данные индексы характеризуют изменение цен по различным наборам товаров и услуг, соответствующим структуре потребительских расходов этих групп в зависимости от различий в предпочтениях покупок и уровне доходов.

Учитывает ли ИПЦ изменения цен на товары моей личной потребительской корзины?

Не обязательно. Корзина ИПЦ формируется на основе средних данных о составе и структуре потребительских расходов. Например, Вы или ваша семья не употребляете мясо. Если цены на него растут быстрее, чем на другие продукты, то Ваш персональный уровень инфляции будет меньше, чем для населения в целом. И наоборот, если Вы на медицинские расходы потратите больше, чем обычно, то, даже при равнозначном росте цен по другим статьям корзины ИПЦ, Ваш персональный уровень инфляции превысит среднее увеличение.

Кроме того, изменения цен на товары, купленные лично Вами, могут не совпадать с национальными индексами или индексами по отдельным регионам в силу различий мест и периодов регистрации цен.

Как рассчитывается ИПЦ?

По каждой позиции, входящей в корзину ИПЦ, рассчитывается индивидуальный (элементарный) индекс цен, как частное цен текущего и предыдущего месяцев.

На основе индивидуальных индексов цен и соответствующих весов формируются индексы цен по группам, разделам и сводный ИПЦ. Для их расчета используется формула Ласпейреса, рекомендуемая к применению в качестве международного стандарта.

$$I_t = \frac{\sum \frac{P_t}{P_{t-1}} (P_{t-1} \times Q_0)}{\sum P_0 \times Q_0} \times 100 \quad \text{при } P_{t-1} \times Q_0 = P_0 \times Q_0 \times \frac{P_1}{P_0} \times \frac{P_2}{P_1} \times \dots \times \frac{P_{t-1}}{P_{t-2}}$$

где,

I_t – индекс цен за период t по сравнению с предыдущим периодом $t-1$;

$\frac{P_t}{P_{t-1}}$ – индивидуальный индекс цен по виду товара (услуги) за период t к периоду $t-1$;

$P_0 \times Q_0$ – стоимость товаров (услуг) в ценах базисного периода, используемая в качестве основы для построения схемы взвешивания;

$P_{t-1} \times Q_0$ – стоимость товара (услуг) в отчетном периоде;

$\frac{P_1}{P_0} \times \frac{P_2}{P_1} \times \dots \times \frac{P_{t-1}}{P_{t-2}}$ – произведение индивидуальных индексов цен по виду товара (услуги) к предыдущему периоду.

В каком официальном источнике публикуется ИПЦ?

Ежемесячно:

Пресс-релиз «Об инфляции» и «Цены на продовольственные товары»;

Экспресс-информация «Об инфляции в Республике Казахстан»;

Статистический бюллетень «Индекс потребительских цен в Республике Казахстан»;

Информационно-аналитический журнал «Социально-экономическое развитие РК», раздел «Цены».

Ежегодно – статистический сборник «Цены на потребительском рынке в Республике Казахстан».

Когда и как можно получить информацию об ИПЦ?

ИПЦ публикуется ежемесячно в первых числах месяца. Информация распространяется одновременно среди всех пользователей и сопровождается краткими методологическими пояснениями.

Получить статистическую информацию об ИПЦ можно на Интернет-ресурсе Комитета по статистике Министерства национальной экономики Республики Казахстан <http://stat.gov.kz>, в разделе «Официальная статистика / По отраслям / Статистика цен».

У вас остались вопросы?

Обращайтесь в Управление статистики цен:

Демешева Торгын Маратовна

Руководитель управления

Тел. +7 7172 749057

E-mail: t.demesheva@economy.gov.kz

Наши координаты:

Республика Казахстан, 010000

г. Нур-Султан, Мәңгілік ел, 8

Дом Министерств, 4 подъезд

Информационная служба: +7 7172 749010, 749011

Факс: +7 7172 749546

E-mail: e.stat@economy.gov.kz

Интернет-ресурс: <http://stat.gov.kz>

Тираж: 300 экз.

Министерство национальной экономики
Республики Казахстан
Комитет по статистике

www.stat.gov.kz

Индекс потребительских цен: вопросы и ответы

Что такое ИПЦ?

Индекс потребительских цен (далее - ИПЦ) – это показатель, характеризующий изменение во времени среднего уровня цен на фиксированный перечень товаров и услуг, приобретаемых населением для личного потребления.

Является ли ИПЦ оценкой уровня инфляции?

Да, уровень инфляции определяется значением ИПЦ.

Где может использоваться ИПЦ?

- Для оценки инфляции;
- При формировании государственного бюджета, денежно-кредитной и налогово-бюджетной политики государства;
- Для пересмотра социальных программ, индексации денежных доходов, социальных пособий, других индикаторов;
- В частном секторе при заключении долгосрочных договоров.

Как обеспечивается международная сопоставимость ИПЦ?

Формирование ИПЦ осуществляется согласно установленным международным стандартам и требованиям МОТ/МВФ/ОЭСР/Евростат/ЕЭК ООН/Всемирный банк – «Руководство по ИПЦ: теория и практика (2007г.)» (http://www.imf.org/external/pubs/ft/cpi/manual/2004/rus/cpi_ru.pdf).

Общие положения относительно процедуры регистрации цен, выборки объектов наблюдения, товаров (услуг) и их классификации, методологии расчета индекса (формулы, определение весовых составляющих) едины для всех стран.

Есть ли различия в подходах к построению ИПЦ в разных странах?

Да. Отличия касаются частоты смены весовых составляющих, периодичности сбора цен, территориального охвата, подбора конкретных товаров (услуг) для наблюдения, отражающих специфику страны.

Как определяется соответствие ИПЦ Казахстана международным критериям?

Методика расчета ИПЦ в Республике Казахстан неоднократно проходила экспертизу Международного Валютного Фонда, Европейской Экономической Комиссии ООН, Евростат и была признана соответствующей международным стандартам (1995г., 1997г., 2002г., 2003г., 2007г., 2008г., 2017г.), <http://stat.gov.kz>.

Какая информация используется при построении ИПЦ?

Расчет ИПЦ производится на базе информации, полученной из двух источников:

- данных регистрации цен;
- материалов выборочного обследования домашних хозяйств в части структуры потребительских расходов.

Что такое «потребительские расходы»?

Потребительские расходы – это часть денежных затрат, направленных на покупку продуктов питания, алкогольных напитков, непродовольственных товаров и оплату услуг. Информация о потребительских расходах формируется по данным дневниковых записей домашних хозяйств о своих денежных затратах в течение определенного периода времени.

Что такое набор товаров и услуг для ИПЦ?

Набор товаров и услуг для ИПЦ (часто называют «корзина») - это перечень тех из них, которые составляют основу регулярных покупок (приобретаемых услуг) населения и имеют наибольший вес в потребительских расходах. «Корзина» включает товары и услуги массового спроса, а также отдельные товары (услуги) необязательного пользования (ювелирные изделия, автомобили и их техническое обслуживание и т.п.).

Представляет ли ИПЦ расходы среднего потребителя?

Да. Для составления корзины ИПЦ используются данные о покупках и расходах на них по отобранному кругу всех типов домашних хозяйств, независимо от уровня их дохода или места проживания.

Отражает ли корзина ИПЦ современные потребительские вкусы и предпочтения?

Да. Выборка периодически пересматривается, товары (услуги), утратившие свою актуальность в потреблении домашних хозяйств, заменяются новыми.

В настоящее время фиксированный набор товаров и услуг для ИПЦ включает 510 наименований.

Какие товары и услуги включены в корзину ИПЦ?

166 продовольственных товаров – хлебобулочные изделия и крупы, мясо и мясные продукты, рыба и морепродукты, молочные изделия, яйца, масла и жиры, фрукты и овощи, сахар и кондитерские изделия, безалкогольные напитки, алкогольные напитки и табачные изделия;

253 непродовольственных товара – одежда и обувь, предметы домашнего обихода, бытовая техника, медикаменты, товары личного пользования, для спорта и отдыха, материалы горюче-смазочные и для отопления и другие;

91 вид платных услуг – жилищно-коммунальной сферы, медицинские, транспортные, связи, культуры и отдыха, образования, ресторанов и гостиниц, финансовые, правовые, страхование и другие.

Какие статьи расходов домашних хозяйств не включены в ИПЦ?

Расходы на приобретение жилых помещений, ценных предметов (произведения искусства, антикварные изделия и т.п.), акций и облигаций не рассматриваются в качестве потребительских.

Включаются ли в ИПЦ цены на рынке жилья?

Нет. Согласно «Руководству по индексу потребительских цен: теория и практика» расходы на приобретение жилых помещений не рассматриваются в качестве потребительских товаров и поэтому исключаются из сферы охвата ИПЦ.

В ИПЦ учитывается арендная плата за сдачу жилых помещений их владельцами в аренду, плата за жилье (услуги ЖКХ) и расходы по его содержанию.

Какая используется система классификации?

Распределение статей потребительских расходов населения в группы и разделы производится согласно Классификатору индивидуального потребления по целям (КИПЦ), разработанному Организацией экономического сотрудничества и развития и рекомендованному к применению в качестве международного стандарта.

Какие товары входят в КИПЦ?

Выделяют 12 разделов, объединяющих следующие товары и услуги:

- продукты питания и безалкогольные напитки;
- алкогольные напитки, табачные изделия;
- ткани, одежда и обувь, услуги по уходу за одеждой и ремонту обуви, галантерейные товары;
- жилищно-коммунальные услуги, виды топлива, услуги по ремонту квартир и товары для него;
- мебель, ковры, бытовая техника, посуда, моющие и чистящие средства;
- услуги здравоохранения и фармацевтические препараты;
- услуги общественного транспорта, покупка собственных транспортных средств, горюче-смазочные материалы, услуги по техническому обслуживанию автомобилей;
- услуги почтовой, телефонной, сотовой и других видов связи;
- товары и услуги, связанные с культурным досугом, занятиями спортом, играми и другими видами деятельности, выполняемыми в свободное время;
- услуги детских садов, школ, колледжей, высших учебных заведений и программы образования, предназначенные для взрослых;
- услуги по размещению в гостиницах и потребление продуктов питания, напитков в ресторанах, кафе и столовых;
- разные товары и услуги (личное обслуживание, страхование, правовые, финансовые, ритуальные услуги и другие).

Что означает термин «вес»?

«Вес» отражает относительную значимость товаров и услуг, измеряемую их долями в сумме расходов домашних хозяйств. «Вес» для каждого товара или услуги определяет степень влияния изменения цены этого товара или услуги на величину общего индекса. Например, вес хлеба в ИПЦ равен 0,01247 или в среднем расходы домашних хозяйств на хлеб составляют 1,2%.

Что означает термин «схема взвешивания»?

Схема взвешивания ИПЦ отражает структуру потребительских расходов населения по фиксированному набору товаров и услуг, включенному в индекс. Доля каждой статьи (товара или услуги) в общих потребительских расходах является ее весом.

Схема взвешивания для расчета ИПЦ, используемая в 2020 году

Товары и услуги	в процентах
Продукты питания и безалкогольные напитки	37,19
Хлебобулочные изделия и крупы	6,34
Мясо (включая мясные продукты)	10,54
Рыба и морепродукты	1,19
Молочные продукты	4,48
Яйца	0,73
Масла и жиры	2,12
Фрукты и овощи	6,00
Сахар и кондитерские изделия	2,67
Продукты питания, не отнесенные к другим категориям	0,99
Безалкогольные напитки	2,13
Алкогольные напитки, табачные изделия	1,82
Алкогольные напитки	1,06
Табачные изделия	0,76
Одежда и обувь	11,44
Жилищные услуги, вода, электроэнергия, газ и другие виды топлива	14,58
Предметы домашнего обихода	4,96
Здравоохранение	3,35
Транспорт	9,54
Связь	3,93
Отдых и культура	2,51
Образование	2,60
Рестораны и гостиницы	1,84
Разные товары и услуги	6,24
Товары	67,94
Продовольственные товары	39,01
Непродовольственные товары	28,93
Платные услуги	32,06

Как часто пересматривается схема взвешивания?

Ежегодно, согласно международным рекомендациям.

Где собирается ценовая информация для ИПЦ?

Регистрация цен (тарифов) осуществляется в столице республики, в городах республиканского значения, во всех областных и районных центрах, где проживает большая часть населения и действующая сфера торговли и услуг обеспечивает получение регулярной ценовой информации с учетом установленных требований к основам сбора данных.

Сбор информации производится специалистами по выборочному кругу объектов торговли и платных услуг.

В каких торговых объектах осуществляется регистрация цен?

Регистрация цен осуществляется в торговых объектах и местах оказания услуг, где реализуются значительные объемы товаров (услуг). Они расположены в разных частях населенного пункта (центре, микрорайонах, на окраине).

Выбираются объекты с широким ассортиментом товаров и платных услуг (гипермаркеты, универмаги, торговые дома, специализированные магазины и объекты, оказывающие комплекс платных услуг), небольшие и средние, реализующие одну-две группы товаров или платных услуг, вещевые, продовольственные и смешанные рынки. В обязательном порядке включаются предприятия, занимающие доминирующее положение на рынке (монополисты).

Сколько ценовых котировок собирается по каждому товару (услуге)-представителю, входящих в состав ИПЦ?

На каждый товар (услугу)-представитель регистрируется не менее 6 ценовых котировок. Исключение составляют регулируемые виды услуг и находящиеся в конкурентной среде (жилищно-коммунальные, связи, транспорта и другие).

Как осуществляется регистрация цен?

Регистрация цен производится ежемесячно согласно специальному графику. Основное условие регистрации цен – фиксирование цены на определенный вид товара (услуги) в конкретном торговом объекте в то же число месяца, что и в предыдущем периоде. Отклонение допускается не более чем на 1-2 дня.

Сбор ценовой информации производится в отобранных для этих целей торговых объектах и местах оказания услуг путем считывания с ярлыка (ценника) либо опроса продавцов на рынках.

Баға ақпараттарын жинауды осы мақсатқа таңдалып алынған сауда объектілері мен қызмет көрсету орындарына затбелгілерден (бағалықтан) санау немесе базардағы сатушылардан сұрау арқылы жүргізіледі.

Тіркеу кезінде тауар бағасының қандай өзгерістері ескеріледі?

Тауарға тек бағалық өзгерістер ғана қадағаланады. Тауар сапасының, санының, түр-түрінің жылжуының және басқа да «бағалық емес» факторлардың өзгеруіне байланысты бағадағы ауытқулар ескерілмейді. Бағаны тіркеудің салыстыру кезеңдерінде тауар (қызмет):

- бірдей сапада болуы;
- төлемнің және сатудың бірдей шартында өткізілуі;
- санның бір мәнді бірліктері бар болуы керек.

Бұл үшін баға жинауымен айналасатын мамандар іріктелген тауарларға (қызметтерге) олардың атауы, барлық сапалық және техникалық атрибуттарының сипаттамасы бар толық сипаттамаларын құрайды. Бұл тізбекті кезеңдерде, бірдей сауда объектілерінде байқалатын тауарларды (қызметтерді) теңдестіруге мүмкіндік береді.

ТБИ-де тауарға деген жеңілдіктер мен жаппай сатулар ескеріле ме?

Бағаны тіркеу кезінде тауар сапасының өзгермеуі міндетті шарт болып табылады. Таратушы жаппай сату бағалары бойынша сатылатын ескірген, тауарлық түрін жоғалтқан, сапалық тозған, бұзылған немесе ақауы бар тауарларға қатысты жеңілдіктер мен жаппай сатулар ТБИ-де ескерілмейді.

Пайыз бен салым арасындағы айырмашылықтар қандай?

Пайыз қандай да бір тауарға белгілі бір уақытта бағаның өзгеруін көрсетеді, ал салым – ол осы пайыздық өзгерістің ТБИ жалпы мәніне әсерінің мөлшері.

Салым тауар (қызмет көрсетулер) бағаларының өзгеру мөлшеріне және оның салмағына тәуелді. Тауардың салмағы және оған баға өзгерісі көп болған сайын, ол индекске соғұрлым әсерін көбірек тигізеді.

ТБИ есептелетін қандай да бір белгіленген кезеңдер бар ма?

Иә, ТБИ ай сайын есептеледі. Индекс төмендегілермен:

- ағымдағы айды өткен аймен, өткен жылғы желтоқсанмен, өткен жылғы сәйкес аймен, базалық кезең - 2015 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда;
- ағымдағы кезеңді өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда;
- ағымдағы тоқсанды өткен тоқсанмен және өткен жылдың сәйкес тоқсанымен салыстырғанда анықталады.

ТБИ үшін базистік кезең дегеніміз не?

Бұл индекснің мәні 100%-ға тең болып белгіленетін кезең. Индекснің базистік кезеңі көбінесе жыл болып табылады, бірақ ол ай немесе басқа кезең болуы да мүмкін.

Базистік жыл бес жылда бір рет жаңартылады. Қазіргі уақытта ТБИ үшін базистік жыл 2015 жыл болып табылады.

Мысалы, баға индексі 2020 жылғы мамырда 2015 жылғы желтоқсанға 133,7% тең. Бұл осы жағдайда базистік кезеңі 2015 жылғы желтоқсан (2015 жылғы желтоқсан = 100%) екенін көрсетеді.

Қазақстанда халықтың әртүрлі топтары үшін ТБИ есептеліне ме?

Қазақстанда қазіргі уақытта негізгі ТБИ-ға қосымша ретінде халықтың ең төмен және ең жоғары ақшалай табыстары бар топтары үшін тұтыну баға индексі есептелінеді. Мұндай индекстер зат сатып алуға қалаулардың және табыс деңгейіндегі ерекшеліктерге байланысты, осы топтардың тұтыну шығындарының құрылымына сәйкес, тауарлар мен қызмет көрсетулердің түрлі жиынтықтары бойынша баға өзгерісін сипаттайды.

ТБИ менің жеке тұтыну қоржындағы тауарлар бағасының өзгерісін ескере ме?

Міндетті емес. ТБИ қоржыны тұтыну шығындарының құрамы мен құрылымы туралы орташа мәліметтер негізінде қалыптасады. Мысалы, Сіз немесе сіздің отбасыңыз ет қолданбайсыздар. Егер еттің бағасы басқа тамақтарға қарағанда тез өссе, онда Сіздің жеке инфляция деңгейіңіз халыққа тұтастай алғаннан төмен болады. Және керісінше, егер Сіз медициналық шығындарға әдеттегіден қарағанда көп шығынсансаңыз, онда ТБИ қоржынындағы басқа баптар бойынша баға өсімі деңгейі бірдей болса да, Сіздің жеке инфляция деңгейіңіз орташа ұлғаю көрсеткіші деңгейінен жоғары болады.

Бұдан басқа Сіз жеке сатып алған тауарларыңызға бағаның өзгеруі бағаны тіркеу орындары мен кезеңдерінің ерекшелігіне байланысты ұлттық индекстермен немесе жеке аймақтық индекспен сәйкес болмауы мүмкін.

ТБИ қалай есептеледі?

ТБИ қоржынына кіретін әр айқындама бойынша бағаның жеке индексі (элементарлық) ағымдағы және өткен айлардағы бағаның бөлінді ретінде есептеледі.

Бағалардың жеке индексі және сәйкес салмақтар негізінде топтар, бөлімдер бойынша бағалар индексі және жиынтық ТБИ қалыптасады. Оларды есептеу үшін халықаралық стандарт ретінде қолдануға ұсынылған Ласпейер формуласы қолданылады.

$$I_t = \frac{\sum \frac{P_t}{P_{t-1}} (P_{t-1} \times Q_0)}{\sum P_0 \times Q_0} \times 100 \quad \text{болғанда } P_{t-1} \times Q_0 = P_0 \times Q_0 \times \frac{P_1}{P_0} \times \frac{P_2}{P_1} \times \dots \times \frac{P_{t-1}}{P_{t-2}}$$

мұнда,

$I_t - t-1$ кезеңімен салыстырғандағы t кезеңі үшін баға индексі;

$\frac{P_t}{P_{t-1}} - t$ кезеңінің $t-1$ кезеңіне тауар (көрсетілетін қызмет) түрі бойынша жеке баға индекстері;

$P_0 \times Q_0$ – салмақтау сызбасын құру үшін негіз ретінде пайдаланылатын базистік кезең бағаларындағы тауарлардың (көрсетілетін қызметтердің) құны;

$P_{t-1} \times Q_0$ – есепті кезеңдегі тауар (көрсетілетін қызмет) құны;

$\frac{P_1}{P_0} \times \frac{P_2}{P_1} \times \dots \times \frac{P_{t-1}}{P_{t-2}}$ – өткен кезеңге тауар (көрсетілетін қызмет) түрі бойынша жеке баға индекстерінің көбейтіндісі.

ТБИ қандай ресми басылымда жарияланады?

Ай сайын:

«Инфляция туралы» және «Азық-түлік тауарларының бағасы» баспасөз хабарламасы;

«Қазақстан Республикасындағы инфляция туралы» жедел ақпарат;

«Қазақстан Республикасындағы тұтыну бағасының индексі» статистикалық бюллетені;

«Қазақстан Республикасындағы әлеуметтік-экономикалық дамуы» ақпараттық-талдау журналы, «Баға» бөлімі.

Жыл сайын – «Қазақстан Республикасындағы тұтыну нарығындағы бағалар» статистикалық жинағы.

ТБИ туралы ақпаратты қашан және қалай алуға болады?

ТБИ ай сайын айдың алғашқы күндерінде жарияланады. Ақпарат барлық пайдаланушылар арасында бір уақытта таратылады және қысқаша әдіснамалық түсініктемелермен беріледі.

ТБИ туралы статистикалық ақпаратты Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитетінің <http://stat.gov.kz> Интернет-ресурсындағы «Ресми статистика / Салалар бойынша / Баға статистикасы» бөлімінен алуға болады.

Сіздің басқа да сұрақтарыңыз бар ма?

Баға статистикасы басқармасына хабарласыңыз:

Торғын Маратқызы Демешева

Басқарма басшысы

Тел. +7 7172 749057

E-mail: t.demesheva@economy.gov.kz

Біздің мекенжайымыз:

Қазақстан Республикасы, 010000

Нұр-Сұлтан қаласы, Мәңгілік ел, 8

Министрліктер Үйі, 4-кіреберіс

Ақпараттық қызмет: +7 7172 749010, 749011

Факс: +7 7172 749546

E-mail: e.stat@economy.gov.kz

Интернет-ресурсы: <http://stat.gov.kz>

Таралымы: 300 дана

Қазақстан Республикасы
Ұлттық экономика министрлігі
Статистика комитеті

www.stat.gov.kz

Тұтыну бағасының индексі: сұрақтар мен жауаптар

ТБИ деген не?

Тұтыну бағасының индексі (бұдан әрі – ТБИ) – бұл халықтың жеке тұтыну үшін сатып алған тауарлар мен қызметтердің тіркелген тізбесі бойынша бағалардың орташа деңгейінің әр уақыттағы өзгерісін сипаттайтын салыстырмалы көрсеткіш.

ТБИ инфляция деңгейін бағалау болып табыла ма?

Иә. Инфляция деңгейі ТБИ мәнімен айқындалады.

ТБИ қандай жерде қолданылады?

- Инфляцияны бағалау үшін;
- Мемлекеттік бюджетті, мемлекеттің ақшалай-кредиттік және салықтық-бюджеттік саясатын қалыптастыруда;
- Әлеуметтік бағдарламаларды, ақшалай табыстардың индекстелуін, әлеуметтік жәрдемақыларды, басқа индикаторларды қайта қарау үшін;
- Жеке секторда ұзақ мерзімді шарттар жасағанда.

ТБИ-дің халықаралық салыстырмалылығы қалай қамтамасыз етіледі?

ТБИ-дің қалыптасуы ХЕҰ/ХВҚ/ЭЫДҰ/Еуростат/ЕЭК БҰҰ/Дүниежүзілік банкімен белгіленген халықаралық стандарттары мен талаптарына сәйкес жүзеге асырылады «ТБИ бойынша нұсқау: теория және тәжірибе (2007 жыл)» (http://www.imf.org/external/pubs/ft/cpi/manual/2004/rus/cpi_ru.pdf).

Бағаны тіркеу, байқау объектілерін, тауарлар (қызмет көрсетулер) мен олардың жіктеуішіні, индексті есептеу әдіснамасын іріктеу рәсіміне (формулаар, салмақтық құраушылар) қатысты жалпы ережелер барлық елдер үшін бірыңғай.

Әр елдердегі ТБИ-ді құру тәсілдерінде айырмашылықтар бар ма?

Бар. Айырмашылықтар салмақтық құрамдас бөліктердің ауысу жиілігіне, баға жинау кезеңділігіне, аумақтық қамтуға, елдің ерекшелігін көрсететін нақты тауарларды (қызмет көрсетулерді) іріктеуге қатысты болады.

Қазақстан ТБИ-нің халықаралық критерийлерге сәйкестігі қалай анықталады?

Қазақстан Республикасында ТБИ-ді есептеу әдістемесі бірнеше рет Халықаралық Валюталық Қордың, БҰҰ Еуропалық экономикалық комиссиясының, Еуростаттың сараптамасынан өтті және де халықаралық стандартқа сай деп танылды (1995 жыл, 1997 жыл, 2002 жыл, 2003 жыл, 2007 жыл, 2008 жыл, 2017 жыл), <http://stat.gov.kz>.

ТБИ құруда қандай ақпарат қолданылады?

ТБИ есептеу екі дереккөзден:

- бағаны тіркеу деректерінен;
- тұтыну шығындары құрылымының бөлігінде үй шаруашылықтарын іріктелмеі зерттеу материалдарынан алынған ақпарат негізінде жүргізіледі.

«Тұтыну шығындары» дегеніміз не?

Тұтыну шығындары – бұл тамақ өнімдерін, алкогольдік ішімдіктер, азық-түлік емес тауарларды сатып алуға және ақылы қызметтерге жұмсалған ақшалай шығындардың бөлігі. Тұтыну шығындары туралы ақпарат үй шаруашылықтарының белгілі бір кезең ішіндегі өздерінің ақшалай шығындары туралы күнделікке жазу мәліметтері бойынша қалыптасады.

ТБИ үшін тауарлар мен қызмет көрсетулер жиынтығы деген не?

ТБИ үшін тауарлар мен қызмет көрсетулер жиынтығы (көбінесе «қоржын» деп атайды) – бұл халықтың тұрақты сатып алған заттары (сатып алынған қызмет көрсетулер) негізін құрайтындардың тізбесі және тұтыну шығындарында едәуір салмағы бар. «Қоржынға» жаппай сұраныс тауарлары мен қызмет көрсетулері, сондай-ақ пайдаланылуы міндетті емес жекелеген тауарлар (қызмет көрсетулер) (зергерлік бұйымдар, автокөліктер және оларға техникалық қызмет көрсету және с.с.) кіреді.

ТБИ орташа тұтынушының шығынын көрсете ме?

Иә. ТБИ қоржынын құру үшін үй шаруашылықтарының табысы деңгейіне немесе тұрғылықты орнына қарамастан, олардың барлық типтерінің іріктелген шеңбері бойынша оларға сатып алулары және шығындары туралы мәліметтер пайдаланылады.

ТБИ қоржыны тұтынушылардың қазіргі заманғы талғамдары мен қалауларын көрсете ме?

Иә. Іріктеу мерзімді қайта қарастырылып тұрады, үй шаруашылықтары тұтынуында өзінің маңызын жоғалтқан тауарлар (қызмет көрсетулер) жаңаларымен ауыстырылады.

Қазіргі уақытта ТБИ үшін тауарлар мен қызметтердің тіркелген жиынтығына 510 атау енген.

ТБИ қоржынына қандай тауарлар мен қызметтер енгізілген?

166 азық-түлік тауарлары – нан өнімдері және жармалар, ет және ет өнімдері, балық және теңіз өнімдері, сүт өнімдері, жұмыртқа, май және тоң май, жемістер және көкөністер, қант және кондитер өнімдері, алкогольсіз сусындар, алкогольді ішімдіктер және темекі өнімдері;

253 азық-түлік емес тауарлар – киім және аяқ киім, үй керек-жарақтары, тұрмыстық техника, дәрі-дәрмектер, жеке қолданатын тауарлар, спорт және демалысқа арналған тауарлар, жанар-жағармай және жылытуға арналған материалдар және басқалар;

91 ақылы қызметтер – тұрғын үй-коммуналдық сала, медицина, көлік, байланыс, мәдениет және демалыс, білім беру, мейрамханалар мен қонақ үйлер, қаржы, құқықтық, сақтандыру және басқалар.

Үй шаруашылығы шығындарының қандай баптары ТБИ-ға енгізілмеген?

Тұрғын үй-жайларды, бағалы заттарды (өнер туындылары, антикварлық бұйымдар және т.б.), акциялар мен облигацияларды сатып алуға жұмсалған шығындар тұтынушылық ретінде қарастырылмайды.

Тұрғын үй нарығындағы бағалар ТБИ-ға енгізіле ме?

Жоқ. «Тұтыну бағасының индексі бойынша нұсқау: теория және тәжірибеге» сәйкес тұрғын үй-жайларды сатып алуға жұмсалған шығындар тұтынушылық ретінде қарастырылмайды, сондықтан ол ТБИ қамту саласынан шығарылып тасталады.

ТБИ-да тұрғын үй-жайлардың иелері оларды жалға бергені үшін жалдау ақысы, тұрғын үй үшін төлемақы (ТКК қызметтері) және оны күтуге жұмсалған шығындар есепке алынады.

Жіктелімнің қандай жүйесі қолданылады?

Халықтың тұтыну шығындарының баптарын топтарға және бөлімдерге бөлу Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымымен әзірлеген және халықаралық стандарт ретінде қолдануға ұсынылған мақсаттар бойынша жеке тұтыну жіктеуішіне (МЖТЖ) сәйкес жүргізіледі.

Қандай тауарлар МЖТЖ-ге кіреді?

Төмендегі тауарлар мен қызметтерді біріктіретін 12 бөлімді бөліп көрсетеді:

- тамақ өнімдері және алкогольсіз сусындар;
- алкогольді ішімдіктер, темекі өнімдері;
- маталар, киім және аяқ киім, киімді күту және аяқ киімді жөндеу, галантереялық тауарлар;
- тұрғын үй-коммуналдық қызметтер, отын түрлері, пәтер жөндеу қызметтері және оларға арналған тауарлар;
- жиһаз, кілемдер, тұрмыстық техника, ыдыс-аяқ, жуғыш және тазалау құралдары;
- денсаулық сақтау қызметтері және фармацевтикалық препараттар;
- қоғамдық көлік қызметтері, жеке меншік көлік сатып алу, жанар-жағармай материалдары, автомобильдерге техникалық қызмет көрсету бойынша қызметтер;
- почта қызметі, телефон, ұялы байланыс және байланыстың басқа да түрлері; мәдени шаралармен, спортпен шұғылдану, ойындар мен бос уақытта шұғылданатын басқа да шаралармен байланысты тауарлар мен қызметтер;
- балабақшалар, мектептер, колледждер, жоғары оқу орындарының қызметтері және ересектерге арналған білім беру бағдарламалары;
- қонақ үйлерде орналастыру қызметтері және мейрамхана, дәмхана мен асханалардағы тамақ өнімдері мен сусындарды тұтынуы;
- әр түрлі тауарлар мен қызметтер (жеке қызмет көрсету, сақтандыру, құқықтық, қаржы, салт-жора қызметтері және басқалар).

«Салмақ» термині нені білдіреді?

«Салмақ» – үй шаруашылықтарының шығындар сомасында олардың үлестерімен өлшенетін, тауарлар мен қызметтердің салыстырмалы мәнін көрсетеді. Әрбір тауар немесе қызмет көрсетуге арналған «салмақ» осы тауардың немесе қызмет көрсетудің баға өзгерісі жалпы индексінің көлеміне әсері дәрежесін анықтайды. Мысалы, ТБИ-дағы нанның салмағы 0,01247-ге тең немесе үй шаруашылықтарының нанға деген орташа шығыны 1,2%-ды құрайтынын көрсетеді.

«Салмақ өлшеу сызбасы» термині нені білдіреді?

ТБИ салмақ өлшеу сызбасы индекске қосылған тауарлар мен қызметтердің тіркелген жиынтығы бойынша халықтың тұтыну шығындарының құрылымын көрсетеді. Жалпы тұтынушылық шығындарындағы әрбір баптың үлесі (тауардың немесе қызметтің) оның салмағы болып табылады.

2020 жылы пайдаланылатын ТБИ-ді есептеуге арналған салмақ өлшеудің сызбасы

Тауарлар мен қызметтер	пайызбен
Азық-түлік өнімдері және алкогольсіз сусындар	37,19
Нан өнімдері және жармалар	6,34
Ет (ет өнімдерін қоса)	10,54
Балық және теңіз өнімдері	1,19
Сүт өнімдері	4,48
Жұмыртқа	0,73
Май және тоң май	2,12
Жемістер және көкөністер	6,00
Қант және кондитерлік өнімдер	2,67
Басқа санаттарға енгізілмеген азық-түлік өнімдері	0,99
Алкогольсіз сусындар	2,13
Алкогольді ішімдіктер, темекі өнімдері	1,82
Алкогольді ішімдіктер	1,06
Темекі өнімдері	0,76
Киім және аяқ киім	11,44
Тұрғын үй қызметтері, су, электр энергиясы, газ және отынның басқа да түрлері	14,58
Үй қызметіне қажетті заттар	4,96
Денсаулық сақтау	3,35
Көлік	9,54
Байланыс	3,93
Демалыс және мәдениет	2,51
Білім беру	2,60
Мейрамханалар мен қонақ үйлер	1,84
Әртүрлі тауарлар мен қызметтер	6,24
Тауарлар	67,94
Азық-түлік тауарлары	39,01
Азық-түлік емес тауарлар	28,93
Ақылы қызметтер	32,06

Салмақ өлшеу сызбасы қаншалықты жиі қайта қаралады?

Халықаралық ұсыныстарға сәйкес жыл сайын.

ТБИ үшін баға ақпараты қайда жиналады?

Бағаларды (тарифтерді) тіркеу республика астанасында, Алматы қаласында, барлық облыс орталықтарында және халықтың басым көпшілігі тұратын және деректерді жинау негіздеріне белгіленген талаптарды есепке алатын тауарлар мен қызметтердің қолданыстағы саласы тұрақты бағалық ақпарат алуды қамтамасыз ететін аудан орталықтарында жүзеге асырылады.

Мамандар ақпарат жинауды сауда объектілері мен ақылы қызметтердің іріктеме шеңбері бойынша жүргізеді.

Бағаны тіркеу қандай сауда объектілерінде жүргізіледі?

Бағаны тіркеу тауарлардың (қызметтердің) айтарлықтай көлемі сатылатын сауда объектілерінде және қызмет көрсету орындарында жүзеге асырылады. Олар елді мекеннің әртүрлі бөліктерінде орналасқан (орталықта, шағын аудандарда, шетте).

Тауарлардың кең ауқымды түрлері мен ақылы қызметтері бар объектілерде (гипермаркеттер, супермаркеттер, әмбебап дүкендер, сауда үйлері, арнайы дүкендер мен кешенді ақылы қызмет көрсететін объектілер), тауардың немесе ақылы қызметтің бір-екі тобын сататын шағын және орташа объектілерде, заттар, азық-түлік және аралас базарларда іріктеледі. Нарықта үстем орын алатын кәсіпорындар (монополистер) міндетті түрде енгізіледі.

ТБИ құрамына кіретін әр өкіл-тауар (қызмет) бойынша қанша бағалық белгіленім жиналады?

Әр өкіл тауарға (көрсетілетін қызметке) кем дегенде 6 баға белгіленімі тіркеледі. Ерекшелікті реттелетін және бәсекелес ортада болатын көрсетілетін қызметтер түрі (тұрғын үй-коммуналдық, байланыс, көлік және басқалар) құрайды.

Бағаны тіркеу қалай жүзеге асырылады?

Бағаларды тіркеу арнайы кестеге сәйкес ай сайын жүзеге асырылады. Баға тіркеудің негізгі шарты – нақты сауда объектісінде тауарлардың (қызметтердің) белгілі бір түріне өткен кезеңдегі айдың сол күні тіркелген бағаларды тіркеу болып табылады. Ауытқуы 1-2 күннен аспауы тиіс.

The price information is collected at shopping sites and service locations selected for this purpose by reading from a label (price tag) or by interviewing vendors in the markets.

What changes in the price of goods are taken into account during registration?

Only price changes for goods are tracked. Deviations in prices due to changes in the quality of goods, quantity, assortment shifts and other «non-price» factors are not taken into account. In the comparable periods of price registration, the goods (service) should be:

- of the same quality;
- sold under the same conditions of sale and payment;
- have equivalent quantities.

For this purpose, price collection specialists compile detailed characteristics of selected goods (services) containing their names, a description of all the quality and technical attributes. This makes it possible to identify the observed goods (services) in successive periods in the same trade object.

Does the CPI account for discounts and sales for the goods?

A prerequisite for price collection is the invariability of the quality of the goods. Discounts and sales in respect of goods that are stale, have lost their presentation, obsolete, damaged or defective, sold at liquidation sale prices in the CPI are not taken into account.

What are the differences between percentage and contribution?

The percentage shows the change in the price of a product over a certain period, and the contribution is the magnitude of the effect of this percentage change on the total CPI.

The contribution depends on the magnitude of the change in the price of the product (service) and its weight. The greater the weight of the product and the change in the price of it, the more significant it affects the index.

Are there any defined periods for which the CPI is calculated?

Yes, CPI is calculated monthly. The index is determined:

- the current month compared with the previous month, with December of the previous year, with the corresponding month of the previous year, with a base period of December 2015;
- the current period compared with the corresponding period of the previous year;
- the current quarter compared to the previous quarter and the corresponding quarter of the previous year.

What is the base period for CPI?

This is the period for which the index value is set to 100%. The base period of the index is often a year, but it can also be a month or a different period.

The base year is updated once every five years. Currently, the base year for the CPI is 2015.

For example, the price index for May 2020 to December 2015 is 133,7%. This means that the base period, in this case, is December 2015 (December 2015 = 100%).

Do CPIs for various population groups calculated in Kazakhstan?

In Kazakhstan, in addition to the main CPI, consumer price indices are calculated for the population groups with the lowest and highest cash incomes. These indices characterize the change in prices for different sets of goods and services, corresponding to the structure of consumer spending of these groups depending on differences in preferences of purchases and income levels.

Does the CPI take into account price changes for the goods in my personal consumption basket?

Not necessary. The CPI basket is formed on the basis of average data on the composition and structure of consumer spending. For example, you or your family do not eat meat. If its prices are rising faster than other products, then your personal inflation rate will be lower than for the general population. Conversely, if you spend more on medical expenses than usual, then even with an equivalent price increase for other items in the CPI basket, your personal inflation rate will exceed the average increase.

In addition, changes in prices for goods purchased by you personally may not coincide with national indices or indices for individual regions due to differences in locations and periods of price registration.

How is the CPI calculated?

For each position included in the CPI basket, an individual (elementary) price index is calculated, as a private price of the current and previous months.

Based on individual price indices and corresponding weights, price indices are formed by groups, sections, and a consolidated CPI. For their calculation, the Laspeyres formula recommended for use as an international standard is used.

$$I_L = \frac{\sum \frac{P_t}{P_{t-1}} (P_{t-1} \times Q_0)}{\sum P_0 \times Q_0} \times 100 \quad \text{at } P_{t-1} \times Q_0 = P_0 \times Q_0 \times \frac{P_1}{P_0} \times \frac{P_2}{P_1} \times \dots \times \frac{P_{t-1}}{P_{t-2}}$$

where:

I_L – price index for the period t compared with the previous period t-1;

$\frac{P_t}{P_{t-1}}$ – individual price index by type of product (service) for the period t to the period t-1;

$P_0 \times Q_0$ – the cost of goods (services) in the prices of the base period, used as the basis for constructing the weighing scheme;

$P_{t-1} \times Q_0$ – cost of goods (services) in the reporting period;

$\frac{P_1}{P_0} \times \frac{P_2}{P_1} \times \dots \times \frac{P_{t-1}}{P_{t-2}}$ – product of individual price indices by type of product (service) to the previous period.

Which official source publishes the CPI?

Monthly:

- Press release «About inflation» and «Food Prices»;
- Express information «About inflation in the Republic of Kazakhstan»;
- Statistical bulletin «Consumer Price Index in the Republic of Kazakhstan»;
- Information and analytical magazine «Social and Economic Development of the Republic of Kazakhstan», section «Prices».

Every year – the statistical compilation «Prices in the consumer market in the Republic of Kazakhstan».

When and how can I get information about the CPI?

CPI is published monthly in the first days of the month. Information is distributed simultaneously to all users and is accompanied by brief methodological notes.

You can get statistical information on the Internet-resource of the Committee on Statistics of the Ministry of National economy of the Republic of Kazakhstan <http://stat.gov.kz>, in the section «Official statistics / Prices and tariffs / By industry».

Do you have any questions?

Contact the Division of Price Statistics:

Torgyn Demesheva

Head of Division

Tel. +7 7172 749057

E-mail: t.demesheva@economy.gov.kz

Our coordinates:

Nur-Sultan, 8 Mangilik el street

House of Ministries, Entrance 4

Republic of Kazakhstan, 010000

Informational service: +7 7172 749010, 749011

Fax: +7 7172 749546

E-mail: e.stat@economy.gov.kz

Internet-resource: <http://stat.gov.kz>

Circulation: 100 copies

Ministry of National economy
of the Republic of Kazakhstan
Committee on Statistics

www.stat.gov.kz

Consumer Price Index: questions and answers

What is CPI?

Consumer price index (here in after – CPI) is an indicator characterizing the change over time of the average price level for a fixed list of goods and services purchased by the population for personal consumption.

Is the CPI estimate of the rate of inflation?

Yes. The Inflation rate is determined by the CPI value.

Where can the CPI be used?

- For the inflation assessment;
- In the formation of the state budget, monetary and fiscal policy of the state;
- To review social programs, indexation of money incomes, social benefits and other indicators;
- In the private sector at the conclusion of long-term contracts.

How is the international comparability of CPI ensured?

The CPI is formed in accordance with the established international standards and requirements of ILO / IMF / OECD / Eurostat / UNECE / World Bank - "Manual on CPI: Theory and Practice (2007)" (http://www.imf.org/external/pubs/ft/cpi/manual/2004/rus/cpi_ru.pdf).

General provisions on the procedure for price collection, sampling of objects of observation, goods (services) and their classification, the methodology for calculating the index (formulas, the definition of the weight components) are the same for all countries.

Are there differences in the approaches to the construction of the CPI in the different countries?

Yes. Differences relate to the frequency of change of weight components, the frequency of collection of prices, territorial coverage, the selection of specific goods (services) for observation, reflecting the specifics of the country.

How is it determined that the CPI of Kazakhstan meets international criteria?

The method of calculating the CPI in the Republic of Kazakhstan has repeatedly passed the examination of the International Monetary Fund, the United Nations Economic Commission for Europe, Eurostat and was recognized to meet international standards (1995, 1997, 2002, 2003, 2007, 2008, 2017), <http://stat.gov.kz>.

What information is used for compiling of the CPI?

The CPI is calculated based on information obtained from two sources:

- price collection data;
- materials from a sample household survey in terms of consumer spending patterns.

What is a «consumer spending»?

Consumer spending is a part of cash expenditures aimed at the purchase of food, alcoholic beverages, non-food items and payment for services. Consumer spending information is compiled from household diary records of their cash outlays over a period of time.

What is the set of goods and services for the CPI?

The set of goods and services for the CPI (often referred to as a "basket") is a list of those that form the basis of regular purchases (purchased services) of the population and have the greatest weight in consumer spending. The "basket" includes goods and services of mass demand, as well as individual goods (services) of non-obligatory use (jewellery, automobiles and their maintenance, etc.).

Does the CPI represent average consumer spending?

Yes. To compile the CPI basket, data on purchases and expenditures on them are used for the selected circle of all types of households, regardless of their income level or place of residence.

Does the CPI basket reflect modern consumer tastes and preferences?

Yes. The sample is reviewed periodically, goods (services) that have lost their relevance in household consumption are being replaced by new ones.

Currently, a fixed set of goods and services for the CPI includes 510 items.

What goods and services are included in the CPI basket?

166 food products – bakery and cereals, meat and meat products, fish and seafood, dairy products, eggs, oils and fats, fruits and vegetables, sugar and confectionery, soft drinks, alcoholic beverages and tobacco products;

253 non-food goods – clothing and footwear, household goods, household appliances, medical supplies, personal items, and sports facilities, materials, and fuels and lubricants for heating and other;

91 types of paid services – housing and utilities, medical, transport, communications, culture and recreation, education, restaurants and hotels, financial, legal, insurance and others.

What household expenditure items are not included in the CPI?

Expenses on the acquisition of residential premises, valuable objects (works of art, antiques, etc.), stocks and bonds are not considered as a consumer.

Does the CPI include housing prices?

Not. According to the «Guide to the Consumer Price Index: Theory and Practice» cost of acquisition of residential premises are not considered as consumer goods and are therefore excluded from the scope of the CPI.

The CPI takes into account the rent for the lease of dwellings by their owners, the housing charge (housing and communal services) and the cost of maintaining it.

What classification system is used?

The distribution of items of consumer expenditures of the population into groups and sections is made according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), developed by the Organization for Economic Cooperation and Development and recommended for use as an international standard.

What products are included in the COICOP?

12 sections that combine the following products and services:

- food and non-alcoholic beverages;
- alcoholic beverages, tobacco products;
- textiles, clothing and footwear, clothing care and shoe repair services, haberdashery goods;
- housing and communal services, types of fuel, apartment repair services and goods for it;
- furniture, carpets, household appliances, dishes, washing and cleaning products;
- health care and pharmaceuticals;
- public transport services, purchase of own vehicles, fuel and lubricants, car maintenance services;
- postal, telephone, cellular and other communication services;
- goods and services related to cultural leisure, sports, games and other activities performed in their free time;
- services of kindergartens, schools, colleges, higher education institutions and educational programs designed for adults;
- hotel accommodation services and consumption of food, beverages in restaurants, cafes and canteens;
- various goods and services (personal care, insurance, legal, financial, funeral services and others).

What does the term «weight» mean?

The «weight» reflects the relative importance of goods and services as measured by their respective shares in the amount of household expenditure. «Weight» for each product or service determines the extent of the impact of changes in the price of goods or services by the amount of the overall index. For example, the weight of bread in the CPI is equal to 0.01247, or the average household expenditure on bread is 1.2%.

What does the term «weighing scheme» mean?

The weighting scheme of the CPI reflects the structure of consumer spending on a fixed set of goods and services included in the index. The share of each item (product or service) in total consumption expenditure is its weight.

Weighting scheme for calculating the CPI used in 2020

Goods and services	in percentage
Food and non-alcoholic beverages	37.19
Bakery products and cereals	6.34
Meat (including meat products)	10.54
Fish and seafood	1.19
Milk products	4.48
Eggs	0.73
Oils and fats	2.12
Fruits and vegetables	6.00
Sugar and pastry	2.67
Foodstuffs not elsewhere classified	0.99
Soft drinks	2.13
Alcoholic beverages, tobacco products	1.82
Alcoholic beverage	1.06
Tobacco products	0.76
Clothes and shoes	11.44
Housing services, water, electricity, gas and other fuels	14.58
Household goods	4.96
Health care	3.35
Transport	9.54
Communication	3.93
Leisure and culture	2.51
Education	2.60
Restaurants and hotels	1.84
Different goods and services	6.24
Products	67.94
food goods	39.01
Non-food goods	28.93
Paid services	32.06

How often is the weighting scheme revised?

Every year, according to international recommendations.

Where is CPI pricing information collected?

Collection of prices (tariffs) is carried out in the capital of the republic, the cities of republic value, in all regional and district centers where most of the population lives and the existing trade and services sector ensures that regular price information is obtained taking into account the established requirements for the basics of data collection.

Collection of information is carried out by experts on a selective range of trade and paid services.

In which shopping facilities are prices being recorded?

Registration of prices is carried out in shopping facilities and places of service, where significant volumes of goods (services) are sold. They are located in different parts of the settlement (center, microdistricts, on the outskirts).

Objects are selected with a wide range of goods and paid services (hypermarkets, supermarkets, department stores, trading houses, specialty stores and objects that provide a complex of paid services), small and medium ones that sell one or two groups of goods or paid services, clothing, food and mixed markets. It is mandatory to include companies that dominate the market (monopolists).

How many price quotes are collected for each good (service) – a representative that is part of CPI?

On each good (service) – a representative has registered not less than 6 price quotations. The exception is made for regulated types of service and services in the competitive environment (housing-and-municipal, communications, transport and others).

How are the prices collected?

Collection of prices is made monthly according to a special schedule. The main condition for price collection is the fixing of the price for a certain type of goods (services) in a particular trade object on the same date of the month as in the previous period. The deviation is allowed no more than 1-2 days.